MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Miten perustan kotitarveviljelmän – valitse oikeat kasvit ja siemenet

13.4.2021

Hanketta rahoittaa: YkkösAkseli, Leader
Hankkeen kesto: 1.1.2021 – 31.9.2022
Hankkeen toteuttaa: ProAgria Etelä-Suomi/ Etelä-Suomen Maa- ja kotitalousnaiset yhdessä paikallisten yhteistyökumppaneiden kanssa

PRO Agria Etelä-Suomi

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

LEADER Ykkösakseli

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Mitä kotitarveviljely on?

- Kotitarveviljelyllä tarkoitetaan hyötykasvien viljelyä omaan käyttöön. Sitä voi harrastaa esimerkiksi omalla pihalla, parvekkeella, sisätiloissa, katoilla tai taloyhtiön pihalla. Lisäksi monet kunnat tai kaupungit vuokraavat puutarhapalstoja, joilla voi viljellä erilaisia kasveja.
- Viljely on hauskaa puuhaa, ja siinä näkee itse konkreettisesti ruuan kasvavan sekä tietää sen alkuperän. Sadon kypsyttyä tuloksista on myös iloa ja hyötyä keittiössä ruuanlaiton parissa. Viljely ei välttämättä vaadi myöskään suuria taloudellisia panostuksia.

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Hankkeen taustaa

- Kiinnostus kotitarveviljelyyn on lisääntynyt merkittävästi viime vuosina.
- Ekologista ajattelua ja toimintaa tukevaa – monimuotoisuutta lisäävä
- Mukava harrastus, jossa näkee työn tuloksen
- Innostus herännyt nuorten keskuudessa vanhojen harrastajien lisäksi
- Korona-aika on lisännyt kotoilua ja puutarhainnostusta
- Alan harrastajat ja yhdistykset löytävät toisensa

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Kasvi- ja siemenvalinnat

- Missä aioit kasvattaa? Miten paljon tilaa on käytössä – kasvin koko? Tilaa esikasvatukselle? Kasvuolosuhteeet aurinko/varjo? Aika?
- Viljele/harrasta sen verran, mitä jaksat hoitaa kesän aikana – suunnittele se jo nyt
- Aloita helpoilla kasveilla
- Viljele sellaisia kasveja, joita myös käytät ruoanlaitossa
- Voit esikasvattaa siemenistä taimia, mutta voit myös käyttää puutarhojen valmiita taimia

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Kasvi- ja siemenvalinnat

- Miten alkuun?

- kasvien siemeniä saa hankittua esimerkiksi:

-puutarha- ja maatalousmyymälöistä

-ruokakaupoista

-nettikaupoista

- voit myös ottaa talteen siemeniä omista kasveista

- kylvä vain siemeniä joiden alkuperän tiedät

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Tulkitse pakkauksen tietoja

- Lajikenimi, tieteellinen nimi
- Lajikkeen koko, vahvuus/makeus
- Käyttöohjeet
- Taimi- ja riviväli sekä kylvösyvyys
- Saatavien kasvien määrä
- Esikasvatuksen ja suorakylvön ajankohta sekä kukkimis- ja sadonkorjuuaika
- Erätunniste
- Huom! Vertaile annospussien hintaa ja sisällön määrää
- Siementen itävyys ei ole 100%

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Siementen säilyvyys

- Säilytä kuivassa, viileässä ja valolta suojassa
- Lajikohtaista vaihtelua on, mutta tuoreen siemenen itävyys on yleensä paras
- Testaa:
- 1) Laita siemenet vesilasiin muutamaksi tunniksi -> käyttökelpoiset uppoavat pohjalle

2) Koeidätä kostutetun talouspaperin päällä, suojaa muovilla tai lasikuvulla, pidä kosteana. Itämisaika vaihtelee lajittain.

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

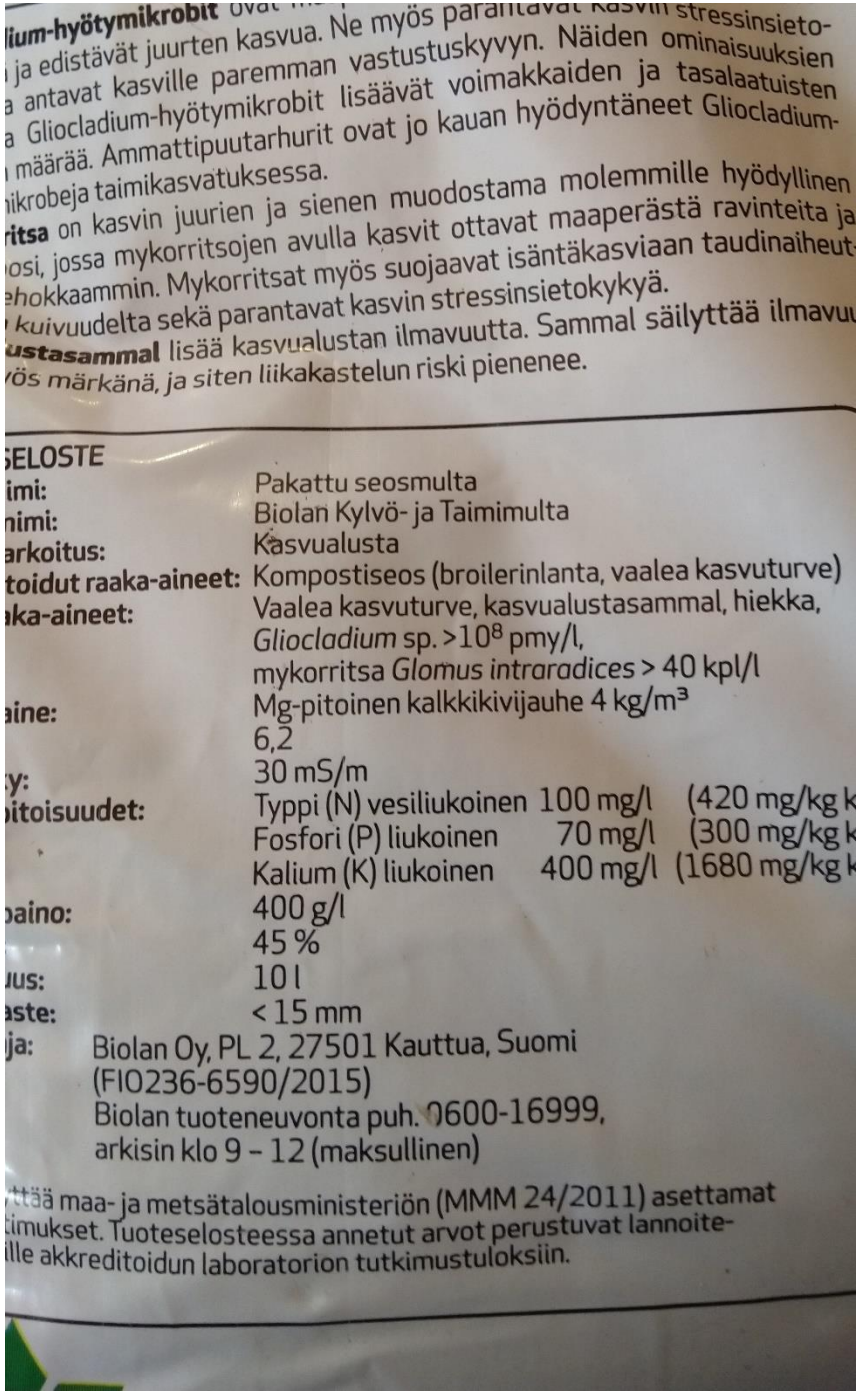

Esikasvatus vai suorakylvö?

- Lyhyt tai pitkä **esikasvatus** lajikkeen mukaan
- Etuna siementen menikin vähentyminen, koska itävyysprosentti on korkeampi kuin suorakylvössä
- Mullan koostumus ja rakenne vaikuttavat kylvösten onnistumiseen – kylvömulta yleensä normaalimultaa köyhempää
- Liian ravinteikas multa voi estää itämistä ja estää pikkutaimien kasvun
- Tutustu multapakkausten tuoteselosteeseen

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Esikasvatus vai suorakylvö?

- Kasvualusta suihkutetaan kosteaksi ennen kylvöä
- Kylvöksen kosteuden hallinnassa auttavat vermikuliitti ja perliitti
- Itävät siemenet eivät tarvitse aluksi ravinteita, vaan sirkkataimi saa ravinteet siemenestä
- Lisälannoitus aloitetaan varovasti, kun taimet ovat hieman kasvaneet

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Esikasvatus vai suorakylvö?

- Lajeille, joiden taimia ei koulita kasvamaan toiselle alustalle, voi kylvöastian pohjalle laittaa ravinteikkaampaa multaa ja pinnalle niukkaravinteisempaa
- Kouliminen tarkoittaa pienen taimen siirtämistä kylvöalustalta uuteen multaan
- Oikea hetki on, kun ensimmäinen varsinainen lehti näkyy sirkkalehtien lisäksi
- Kouliminen vahvistaa taimia
- Käsittele taimia hyvin hellävaraisesti

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Esikasvatus vai suorakylvö?

- Onnistu esikasvatuksessa:
  - Älä kylvä liian tiheään
  - Isokokoiset siemenet painellaan multaan yksitellen
  - Kylvä siemeniä hieman taimitarvetta enemmän
  - Itävät siemenet eivät kestä kuivumista tai märkyyttä
  - Viileä ja valoisa voi olla parempi kasvupaikka kuin kuuma ja pimeä
  - Karaise taimet ennen ulos istutusta noin viikon ajan

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Esikasvatus vai suorakylvö?

- Lämpö ja kosteus määräävät **suorakylvön** tahdin (+10 astetta)
- Viileästä pitävät mm. porkkana, palsternakka ja retiisi
- Jouduta taimettumista esi-idätyksellä (liotus)
- Kokeile kiisselikylvöä
- Liotusta vaativat mm. pavut ja maissit
- Säästä siemeniä ja harventamisen vaivaa kylvötiheydellä

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Esikasvatus vai suorakylvö?

- Varmista sopiva taimiväli, jotta kasveilla on tilaa kasvuun
- Saatavilla on myös kylvönauhoja esim. salaateille ja porkkanalle
- Vedä maahan kylvörivi, tasoita pohja, jotta siemenet ovat samassa syvyydessä
- Kastele maa ennen kylvöä
- Peittele siemenet 0,5 -1 cm multakerroksella

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Kumppanuuskasvit

- Kasvit viihtyvät joidenkin kasvien seurassa paremmin kuin toisten
- Tätä kutsutaan kasvikumppanuudeksi
- Valitsemalla kasville oikean kumppanin voit vähentää tuholaisten aiheuttamia vahinkoja
- Monet voimakastuoksuiset kasvit pitävät tuholaisia loitolla hajun avulla esim. sipulit, osa yrteistä, samettikukka
- Samettikukan juuristo erittää rikkipitoista ainetta

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

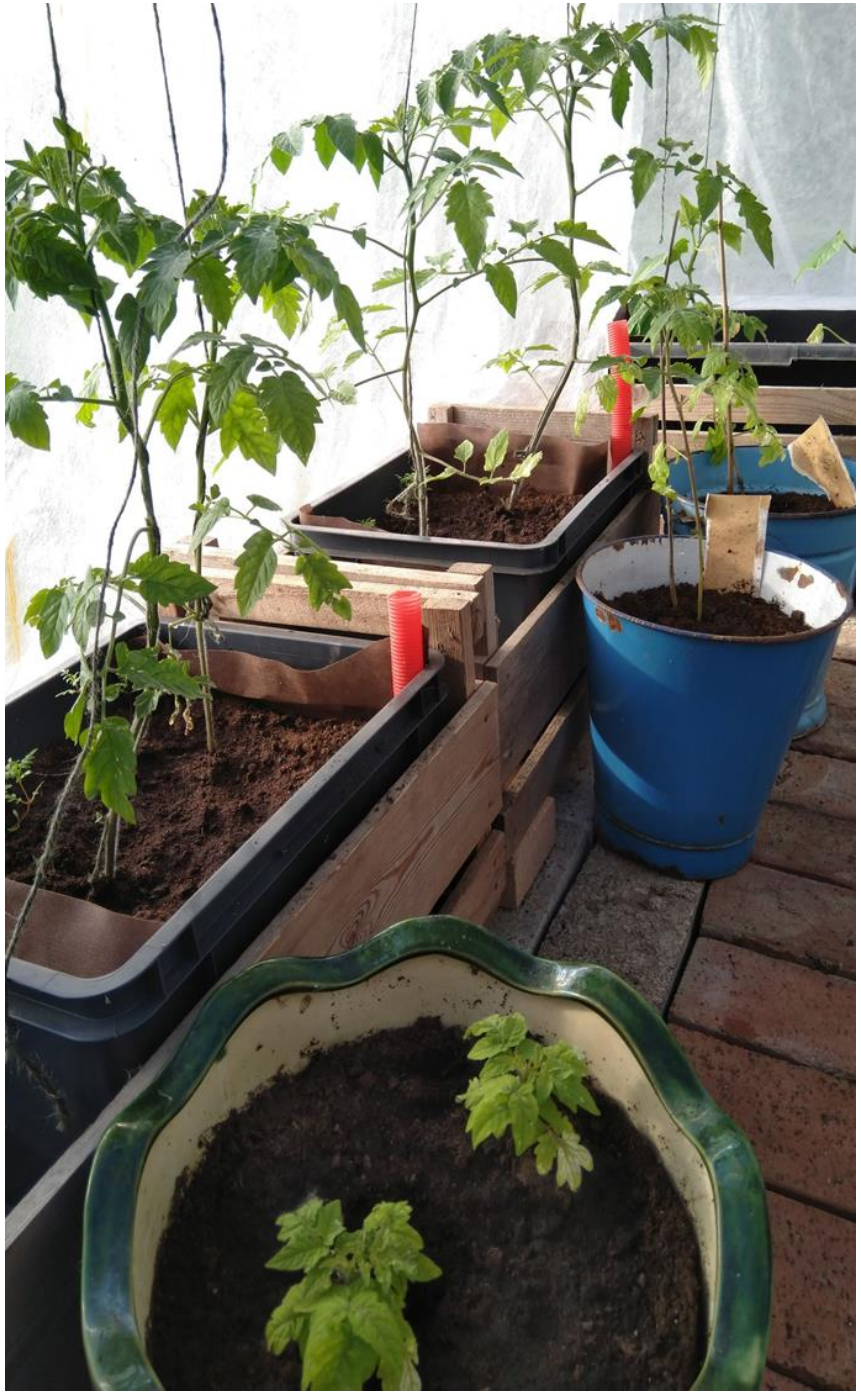

Kumppanuuskasvit

- Hyviä kumppaneita:
  - kaali ja samettikukka
  - porkkana ja sipuli
  - tomaatti ja basilika
  - kesäkurpitsa ja sokerimaissi
  - palsternakka ja retiisi
  - papu ja peruna
- Kolme superkumppania muille kasveille: kehäkukka, samettikukka ja valkosipuli

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Viljelykierto

- Kiertoviljelyn ajatuksena on kasvattaa yksivuotisia hyötykasveja eri paikassa kuin edellisvuonna
- Saman kasvin toistuva käyttö houkuttelee tuholaisia ja rikkakasveja
- Kasveilla on luontainen tapa ravita tai köyhdyttää maata
- Köyhtyneeseen kasvualustaan istutetaan seuraavana kesänä kasveja, jotka sitovat maahan typpeä

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Viljelykierto

- Helppo tapa toteutukseen on nelivuotinen viljelykierto
- Kasvit jaotellaan neljään ryhmään niiden ravinnontarpeen mukaan
- Suosi neljää selkeästi erillistä kasvupaikkaa
- Viljellyistä kasveista ja paikoista on hyvä pitää kirjaa kierron helpottamiseksi

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Viljelykierto

- **Ryhmä 1.** kerää maahan typpeä, parantaa ravinnetasapainoa: herneet, pavut (kaikki palkokasvit) ja viherlannoituskasvit
- **Ryhmä 2.** suosii ravinteikasta kasvualustaa: kaalit, kurkku ja kurpitsat
- **Ryhmä 3.** suosii keskiravinteista alustaa, kärsii liiallisesta typestä: porkkana, lanttu, punajuuri ja pinaatti
- **Ryhmä 4.** suosii niukkaravinteista kasvualustaa: retiisi, yrtit ja salaatit

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Lähialueen tärpit, mistä taimia –
jos kaikki ei mennytkään esikasvatuksessa nappiin?

- Saarelman, Söderkullan, Sohlmanin puutarhat
- Piha Perhonen
- Sundströmin, Frosteruksen ja Perälän puutarha Karkkilassa
- Lähialueen torit
- Lähialueen rautakauppojen ja maatalouskauppojen puutarhaosastot
- Taimienvaihtopäivät

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Vinkkejä siementen ja kasvien hankitaan

- https://hyotykasviyhdistys.fi/shop/
- https://www.korpikangassiemen.fi/
- https://www.siemenkauppa.com/
- https://www.maatiainen.fi/puoti/7-siemenet

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Juuret maalla

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Etelä-Suomen Maa- ja kotitalousnaiset

@mknetelasuomi

@maajakotitalous

www.maajakotitalousnaiset.fi

Kiitos!

OLLAAN YHTEYKSISSÄ!

MAA- JA KOTITALOUSNAISET